

‘EU moet Oekraïne nu al voorbereiden op lidmaatschap’

Posted on 16 maart 2022 by Wim Groot

Na drie weken is het voor iedereen duidelijk dat Poetin een catastrofale fout heeft gemaakt door Oekraïne binnen te vallen. De Oekraïners bieden meer verzet dan gedacht. Poetins plan om door infiltratie Oekraïense overheidsinstellingen en het leger te ondermijnen en zo een snelle capitulatie te bewerkstelligen is mislukt.

De Russische infiltratie is veel geringer dan Poetin door de geheime dienst was voorgespiegeld. De EU en de VS zijn ook eensgezinder en krachtiger in hun optreden tegen Poetin dan verwacht.

Dat wil niet zeggen dat Poetin snel zal terugkrabbelen. Zijn reactie op tegenslag is escalatie. De luchtaanvallen op vliegvelden in het westen van Oekraïne afgelopen weekend zijn bedoeld om de wapenleveranties van westen te stoppen. Vooral het vliegveld van Ivano-Frankivsk werd intensief gebruikt om wapens vanuit het westen naar Oekraïne te brengen.

Poetin heeft ook al openlijk gedreigd met chemische, biologische en nucleaire

wapens. Niet alleen tegen Oekraïne. In de ogen van Poetin is Rusland al in oorlog met de VS en haar NAVO-bondgenoten. Opmerkelijk is dat Rusland tot nu toe nog geen cyberaanvallen heeft ingezet. Dit zou een volgende stap kunnen zijn als reactie op de wapenleveranties aan Oekraïne en de sancties die de economie van Rusland dreigen te ruïneren. Ook wij moeten ons op aanvallen van Poetin voorbereiden.

De gevolgen van de oorlog zijn ook bij ons merkbaar. De inflatie is in veertig jaar niet zo hoog geweest. Naast de erosie van de koopkracht en de lagere economische groei als gevolg van de oorlog en de sancties, zijn er de kosten voor het opvijzelen van onze defensie en de opvang van vluchtelingen. Het is de prijs die we moeten betalen voor onze vrijheid.

Vijf, misschien wel tien miljoen

Meer dan twee miljoen Oekraïners zijn inmiddels het land ontvlucht. De meesten daarvan naar de EU. Afhankelijk van hoe lang de oorlog nog duurt en hoe hevig de strijd nog zal zijn, kan het aantal vluchtelingen oplopen tot vijf of misschien wel tien miljoen mensen. Een kwart van de Oekraïense bevolking zou dan gevlucht zijn voor de oorlog.

Nederland heeft tijdens de informele EU-top vorige week in Versailles het Oekraïense verzoek om versnelde toelating tot de EU geblokkeerd. Wel hebben de EU-leiders extra geld toegezegd voor de 'Europese Vredesfaciliteit' voor Oekraïne. Het geld uit deze vredesfaciliteit wordt onder andere gebruikt om wapens voor Oekraïne te kopen. De EU leiders beloofden ook het land te helpen na de oorlog, mits het natuurlijk dan nog bestaat en niet is bezet door Poetin.

Wederopbouw

De wederopbouw van een bevrijd Oekraïne zal jaren duren. In de gebieden waar is gevochten zal de verwoeste infrastructuur – wegen, bruggen, gebouwen – hersteld moeten worden. In de gebieden waar niet is gevochten is de infrastructuur vaak sterk verouderd en eveneens aan vervanging toe.

De schade aan de sociale infrastructuur is ook groot. Veel mensen zijn gevlucht of hebben traumatische ervaringen opgedaan. Afhankelijk van de armoede en het perspectief na de oorlog, zal een deel van de vluchtelingen niet meer terugkeren

naar Oekraïne.

Bij een Russische bezetting zullen nog veel meer mensen het land willen verlaten. Vooral jongeren en hoger opgeleiden zullen er voor kiezen elders in vrijheid een beter bestaan op te bouwen. Dit verlies aan menselijk kapitaal is een belemmering voor de wederopbouw. Het grote aantal wapens zal het land onveiliger maken. Het is verder de vraag hoe stabiel de politieke situatie zal zijn na de oorlog.

EU-perspectief

Het perspectief op een leven in een vrij land dat lid is van de EU vormt een belangrijke motivatie voor Oekraïners om de strijd voort te zetten en het land niet nu al de rug toe te keren. De EU moet duidelijk maken dat de financiële en materiële steun voor de wederopbouw van een vrij Oekraïne omvangrijk en langdurig zal zijn. De EU zal moeten stimuleren dat de wederopbouw plaatsvindt in een corruptievrije samenleving.

Ook nu, tijdens de oorlog, kan de EU al het nodige doen aan noodzakelijke veranderingen om Oekraïne voor te bereiden op een snel lidmaatschap van de EU. Dit kan bijvoorbeeld door scholing te bieden. Kinderen die leerplichtig zijn kunnen hier naar school gaan of krijgen online les vanuit Oekraïne. Vluchtelingen die niet meer leerplichtig zijn, zouden ook scholingsmogelijkheden geboden moeten worden.

De universiteiten in Oekraïne zijn inmiddels bijna allemaal gesloten. Oekraïense vluchtelingen zouden toegang moeten krijgen tot corruptievrije hogescholen en universiteiten in Europa (niet alle scholen en universiteiten in de EU zijn corruptievrij) om hun opleiding hier af te maken.

Vluchtelingen die hier willen studeren zouden daartoe in de gelegenheid gesteld moeten worden en een studiebeurs moeten krijgen. Voor vluchtelingen met een academische opleiding zouden onderzoeksposities aan universiteiten gecreëerd moeten worden. Met een goede opleiding hier kunnen Oekraïense studenten na de oorlog het land weer helpen opbouwen. Ze leren bovendien dat het niet nodig is om voor een voldoende op een proefwerk of tentamen de docent om te kopen.

Geen aspergestekers

Oekraïners zijn gemiddeld goed opgeleid. Onder de volwassen Oekraïense vluchtelingen zitten docenten, verpleegkundigen, accountants, ict-medewerkers en andere hoogwaardige beroepen.

Deze hoog opgeleide mensen moeten hier niet aan het werk gezet worden om asperges te steken of in de bediening van een restaurant te werken. Nee, ze moeten de gelegenheid krijgen om werk op hun eigen niveau en in hun eigen beroep te doen.

De tijd dat ze hier zijn moet ook worden gebruikt om ze voor te bereiden op hun terugkeer en de bijdrage die ze dan kunnen leveren aan de wederopbouw van het land en de voorbereiding voor toetreding tot de EU. Oekraïense vluchtelingen zouden hiervoor op hun eigen vakgebied scholing en training aangeboden moeten krijgen die hun helpt het land na de oorlog weer op te bouwen.

*Hoogleraar economie **Wim Groot** schrijft ook regelmatig over de (gevolgen van de) Russische invasie in Oekraïne. Andere artikelen van zijn hand vindt u [HIER](#). Steunt u de onafhankelijke berichtgeving door Wynia's Week? Doneren kan [HIER](#). Hartelijk dank!*